

■ Пашана і павага

ЗЯМЛІ НАВЕК АДДАНЫЯ

У маладзечанскім Палацы культуры прайшло ўшанаванне заслужаных людзей аграпрамысловага комплексу Міншчыны. Гэтае мерапрыемства хтосьці назваў «Ветэранскімі дажынкамі».

— Вашымі імёнамі ганарыцца Міншчына. Таму і вырашана зрабіць такія сустрэчы з ветэранамі традыцыйнымі, каб яшчэ раз аддзячыць вам за нялёгкую працу на зямлі і вернасць прафесіі. Гэтыя сустрэчы — добрая нагода трымаць перад вамі своеасаблівую справаздачу: як развіваецца Мінская вобласць, якіх поспехаў дамагаецца, якія праблемы неабходна сёння рашаць, — звярнуўся да прысутных старшыня Міннаблвыканкама Сямён ШАПІРА.

Некаторыя з ветэранаў працягваюць працаваць і цяпер.

Упершыню ў 19-гадовым узросце сеў у кабіну трактара Фёдар Кудрэйка. І да гэтага часу Фёдар Яўменавіч кожны дзень ідзе на працу. Цяжка паверыць, але працоўны стаж механізатара агракамбіната «Дзяржынскі», ардэнаносца, — 61 год. Сёння яму 80, але ён бадзёры, поўны аптымізму. А ў вольны ад работы час з унукамі і праўнукамі працуе на прысуджытым участку, ходзіць у лес па грыбы ды ягады.

У Капыльскім раёне добра вядома імя Галіны Вечар, якая 40 гадоў адпрацавала брыгадзірам у жывёлагадоўлі саўгаса «Доктаравічы». У Галіны Яфімаўны шмат узнагарод: ордэн Працоўнага Чырвонага Сцяга, ордэн Працоўнай Славы III ступені, медаль «За доблесную працу» і залаты медаль ВДНГ СССР.

«Даводзілася ўставаць рана, у 4 гадзіны, таму што я даглядала цяляткі. У мяне ніводнае не прапала. А ведаеце, што я рабіла? Я купляла па 50 капеек рыс, варыла ім рэдкую кашу і паіла. Яны такія моцныя раслі, прыгожыя», — згадвае былая цялятніца агракамбіната «Ждановічы» Мінскага раёна Валянціна Апанасаўна Ястрабава. Ці маглі быць дрэннымі вынікі работы пры такіх адносінах да справы? Агульны працоўны стаж Валянціны Апанасаўны — 59 гадоў.

Зусім не жаночую прафесію выбрала для сябе Галіна Груша з Дзяржынскага раёна. Галіна Антонаўна 33 гады працавала трактарыстам-машыністам у калгасе імя Фалько, узна-

гароджана ордэнамі Працоўнага Чырвонага Сцяга і «Знак Пашаны».

Зусім хутка заслужаны работнік сельскай гаспадаркі Беларусі, намеснік старшыні СВК «Агракамбінат «Сноў» Нясвіжскага раёна Уладзімір Серафімавіч Бабёр адзначыць юбілей — паўстагоддзя работы ў адной гаспадарцы. Пачынаў брыгадзірам, потым шмат гадоў працаваў галоўным аграномам. Яго сыны таксама атрымалі аграэхнічную адукацыю, вярнуліся на малую радзіму. І бацька вельмі ганарыцца, што яны пайшлі па яго слядах.

Усяго ж у Палацы культуры Маладзечна сабралася 400 ветэранаў: механізатары, палыводы, жывёлаводы, спецыялісты, кіраўнікі гаспадарак, раёнаў і людзі, якія стаялі на чале Мінскай вобласці, аграрнага сектара краіны ў розныя гады.

Уладзімір Гаркун у Вярхоўным Савеце 12-га склікання ўзначальваў Пастаянную камісію па аграрных пытаннях і харчаванні. Ён, як ніхто іншы, помніць аб тых пераломных 90-х мінулага стагоддзя. Гэта былі найцяжэйшыя часы для маладой суверэннай дзяржавы. Прамысловасць і сельская гаспадарка, што называецца, «ляжалі», у казне не было грошай, збыт прадукцыі быў на «нулі», нават запасаў хлеба ў краіне ў нейкі момант заставалася на тры дні. «Сапраўды, было неверагодна цяжка. Але мы не развалілі краіну і не пусцілі яе пад адхон. У 1994 годзе адбыліся першыя выбары Прэзідэнта. І я ганаруся, што беларускі народ не памыліўся», — кажа Уладзімір Гіляравіч.

— Сярод нас знаходзіцца яшчэ адзін паважаны і заслужаны ардэнаносец. Можна сказаць, двойчы ветэран — Вялікай Айчыннай вайны і працы — Іван Фаміч Радына, — звярнуў увагу гасцей, удзельнікаў свята Сямён Шапіра. — Пасля заканчэння вайны ён прымаў самы актыўны ўдзел у аднаўленні калгаса «17 верасня», што на Валожыншчыне. Быў намеснікам старшыні, загадчыкам фермы. Некалькі дзён таму Іван Фаміч адзначыў 95-годдзе.

Вярнуў шанюных ветэранаў у гады іх малодасці фільм аб мінулым і сучаснасці Мінскай вобласці. У кадрах хронікі некаторыя з іх пазналі сябе і нават расчуліся.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ. lazovskaya@zviazda.by

■ Адпачынак

ГАСЦЯМ ЗАЎЖДЫ РАДЫ

З набліжэннем навагодніх свят айчынныя тураператары ўсё больш актыўна рыхтуюцца да прыезду замежных гасцей

Для турыстаў арганізоўваюцца экскурсіі на любы густ. Усе ахвотныя таксама могуць наведаць Белавежскую пушчу ці ўбачыць культурную спадчыну Беларусі на аграсядзібах. Варта адзначыць, што турфірмы сталі больш гнуткімі ў сваёй цэнавай палітыцы, што робіць турыстычныя паслугі больш даступнымі.

Найбольш зацікавіліся турысты з Кітая і Венгрыі

Год для турызму цяжка назваць простым. Праз эканамічную і фінансавую нестабільнасць у многіх краінах свету гэты турыстычны сезон для Беларусі, напэўна, самы складаны за апошнія 7-8 гадоў. Як адзначае дырэктар Дэпартамента па турызме Мінспарту і турызму Вадзім Кармазін, гэта адчулася найперш з прычыны прыхільнасці да расійскага рынку, які прасеў на 40%. Але зараз сітуацыя пачынае паляпшацца. Паводле ацэнкі некаторых расійскіх СМІ, суседзі выбіраюць зімовы адпачынак у Беларусі. Нашы здраўніцы, аграсядзібы, гарналыжныя комплексы карыстаюцца вялікай папулярнасцю. Санаторыі і гасцініцы броніруюцца на Новы год загадзя. Попыт ёсць і на экскурсіі. За кошт гэтага і навагодніх праграм страчаны летам паток турыстаў аднаўляецца. Па краіне база гасцініц загрузана на 40%, у сталіцы на 42%. Летась гэтыя паказчыкі былі на ўзроўні 32-33%. Таксама, па статыстыцы Нацбанка, расіяне сталі на 4% часцей ездзіць у дзелавыя паездкі ў параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года.

«Тым не менш, пакуль бачым, што расіяне на навагоднія свята ў нас будзе на 10-12% менш, чым у мінулым годзе. Спад цікавасці на паездкі да нас таксама ёсць з боку Германіі і Польшчы — на 30%. Затое на 14% больш стала турыстаў з Кітая і на 23% з Венгрыі», — адзначае Вадзім Кармазін.

Каб не быць прывязанымі да расійскага рынку, Мінспарту і турызму стараецца пры-

цягваць турыстаў з іншых краін. Найперш з Еўропы, Кітая і Турцыі. Надзеі ўскладаюцца і на В'етнам, з якім плануецца падпісаць праграму супрацоўніцтва на 2016—2018 гады.

Адмаўляюцца ад Еўропы

Вадзім Кармазін адзначыў, што па выяўленым турызме ў Беларусі няма такіх праблем, якія сёння назіраюцца ў Расіі. За 9 месяцаў адзначаны рост выяўленага турызму па напрамках Турцыі (10%), Балгарыі (11%), Егіпта (15%), Грэцыі (10%). Што тычыцца егіпецкага і турэцкага варыянтаў адпачынку, то ад іх былі адмовы, аднак беларускі турбізнес падышоў да вырашэння пытання з сацыяльнай адказнасцю. Такія паездкі альбо адкладаліся на наступны год, альбо турыст атрымліваў альтэрнатыву — замену — Грэцыя, Іспанія, Турцыя.

Самалёты да сярэдзіны кастрычніка працягвалі вылеты ў Турцыю, а цяпер яны спынены з прычыны заканчэння сезона. Чартары на навагоднія свята ў Егіпет загрузваюцца на 100%. Дарэчы, адпачынку ў гэтай краіне зараз цяжка знайсці альтэрнатыву. Напрыклад, Мексіка і Шры-Ланка не зусім падыходзяць праз адлегласць, бо да Егіпта ляцець каля 4 гадзін. Таксама варта адзначыць, што з 10 снежня «Белавія» прыпыніла рэйсы на егіпецкі курорт Шарм-эш-Шэйх з камерцыйных прычын. Перыяд прыпынення палётаў пакуль што невядомы. Што тычыцца Хургады, то аб'ём палётаў застанецца нязменным. Цікава і тое, што колькасць расійскіх турыстаў, якія жадаюць паехаць у Турцыю ці Егіпет праз беларускіх тураператараў, засталася на ўзроўні мінулага года — не больш за 1% на борце.

Таксама беларусы часцей сталі адмаўляцца ад тураў у Еўропу. Гэта псіхалагічная рэакцыя на тое, што там адбываецца. У асноўным зрываюцца навагоднія туры ў Парыж, Амстэрдам, Прагу. У сувязі з гэтым тураператары ўсё часцей прапануюць вялікія зніжкі па гэтых напрамках.

Ілья КРЫЖЭВІЧ. kryzhevich@zviazda.by

■ Добрае сэрца

АБАВЯЗКОВА ЗБУДЗЕЦЦА!

Традыцыйна ў рамках агульнарэспубліканскай акцыі «Нашы дзеці» Беларускае дзіцячы фонд прыводзіць сваю дабрачынную акцыю «Нашы сэрцы — дзеці».

Старт абудзецця сёння ў сталічным клубе «Grand Bellagio», дзе збяруцца 70 сірот з дзіцячых дамоў сямейнага тыпу з розных абласцей. Дзетак чакае забаўляльная праграма ад сямейнага клуба CentroLIFE — інтэрактыўныя гульні, карагоды, квэсты, сустрэча з Дзедом Марозам і шмат чаго яшчэ. У гэты дзень мастакі правядуць майстар-класы па вырабе навагодніх сувеніраў.

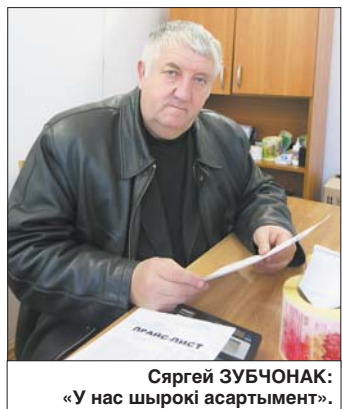
Усе ўдзельнікі навагодняга свята напісалі напярэдадні лісты-жаданні Дзеду Марозу, а дзіцячыя мары абавязкова павінны здзяйсняцца, як мяркуюць у Дзіцячым фондзе. Так і з'явіўся своеасаблівы марафон «Чароўны падарунак дзецям». Усе 70 пісьмаў аказаліся ў руках добрых чараўнікоў з розных кампаній, артыстаў і спартсменаў. Машынікі, канструктары, лялькі, настольныя гульні, гаджэты, спартыўныя прылады, наборы для творчасці — усё, што прасілі дзеці, будзе ўручана ім асабіста.

Аднак некаторыя лісты змяшчалі незвычайныя просьбы. Адна з дзяўчынак пажадала, напрыклад, наведаць разам з сям'ёй аквапарк. Нехта захацеў сустрэцца з Аленай Ланской — зразумела, што менавіта гэтая заслужаная артыстка Беларусі і стане госцяй дабрачыннага свята.

Па традыцыі Беларускае дзіцячы фонд наведзе разам з валанцёрамі, артыстамі і казачнымі персанажамі дзіцячы аддзелены сталічныя бальніцы: 22 снежня — аддзяленне РНПЦ псіхічнага здароўя, 23 снежня — Рэспубліканскі дзіцячы кардыялагічны цэнтр, 24 снежня — апэкавае аддзяленне гарадской клінічнай бальніцы хуткай медыцынскай дапамогі, 24 снежня — траўматалагічнае аддзяленне 6-й гарадской клінічнай бальніцы і іншыя.

Добрачыннае навагодняе акцыя БДФ працягнецца ва ўсіх абласцях і раёнах да 10 студзеня.

Святлана БАРЫСЕНКА. protas@zviazda.by

ЧАРНІЦЫ
ДА НАВАГОДНЯГА СТАЛА

Сяргей ЗУБЧОНАК:
«У нас шырокі асартымент».

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Каля канвеера скрыні з шампінёнамі. Іх высыпаюць на транспарцёр, па дарозе яны мыюцца, рэжуцца і падымаюцца ўверх для выпрабавання «шокам». У маразільным тунэлі іх чакае, як бы казалі ратавальнікі, чырвоны ўзровень небяспекі. Магутныя вентылятары ствараюць моцны ледзяны вецер, ад якога сыравіна падскоквае ўверх і імгненна замарожваецца. З «маразільніка» яна выходзіць ужо ў гатовым для далейшага захавання выглядзе. Прымай толькі ды пакуй.

— Пры такім замарожванні амаль усе вітаміны захоўваюцца, — тлумачыць кіраўнік. — Бо ў гэтым выпадку ягады і грыбы цвярдзеюць адразу ж, а не паступова, як у звычайным халадзільніку. І пры замарожванні добра захоўваюць форму, а не нагадваюць нейкую бясформенную кашу.

Дасягнуць такога эфекту дазваляе перадавое шведскае, італьянскае і расійскае абсталя-

ванне. Падобнае ёсць і ў іншых вытворцаў, але ў кожнага свая спецыфіка. Напрыклад, на Гомельшчыне ў Брылёве аналагічны цэх спецыялізуецца на замарожванні зялёнага гароху і спаржавай фасолі, а на Брэстчыне ў Іванаве замарожваюць моркву, баклажаны і іншую гародніну.

— Сёлета ў глускіх лясах грыбоў сабралі мала, таму што была засуха, — кажа Сяргей Іванавіч. — Звычайна мы нарыхтоўвалі 20-25 тон за сезон, а ў гэтым толькі 2,5 тony. Ледзь паспявалі прадаваць на кірмашах, тавар ішоў на ўра. Зараз працуем не на сваёй сыравіне, аказваем паслугі староннім арганізацыям.

Цэх у першаю чаргу прызначаны для замарожвання дзікарослых ягад. Ён і будаваўся з такой мэтай. З грыбоў тут марозяць выключна лісічкі і шампінёны. Астатнія адварваюць, марынуюць і прадаюць. Найлепш продаж ідзе ў Мінску.

Замарожаная прадукцыя, дарэчы, не самая танная. «І наколькі выгаднае для прадпрыемства гэтае задавальненне?» — спрабую выведзець камерцыйную тайну.

— Электраэнергія даражэе, абслугоўванне абсталявання таксама дарагое, але калі б было нявы-

годна, не займаліся б, — таямніча ўсміхаецца Сяргей Зубчонак.

Сёлета таварыства нарыхтавала 150 тон чарніц і на столькі ж аказала паслуг. Акрамя чарніц, марозяць тут і садовыя ягады. Наогул, асартымент складае 32 найменні.

Праца ў разгары.

У выйгрышы не толькі прадпрыемства, але і насельніцтва, якому яно дае зарабіць. Для рэалізацыі ёсць свая гандлёвая сетка. Акрамя крамаў населеныя пункты раёна, якіх тут 101, абслугоўваюць 5 аўталавак, яшчэ адну ў хуткім часе плануецца набыць.

Зараз на ўездзе ў Глуск будзецца чарговая стацыянарная крама.

— Яго ўпрыгожыць вежа на кшталт той, што на гербе Глуска, — звяртае ўвагу яшчэ і на патрыятычны складальнік Сяргей Зубчонак. — Гэта наш своеасаб-

лівы брэнд. Будзем спадзявацца, што міма крамы з такой сімволікай ніякі нераўнадушны грамадзянін не пройдзе. Адпаведна імкнёмся падтрымліваць высокую планку і ў сваёй працы.

Райспажыўтаварыства вабіць пакупніка не толькі вежай на крамах і замарожанымі грыбамі-ягадамі. Тут таксама займаюцца вытворчасцю хлеба, пякуць і вырабляюць штомесяц 80 тон хлебабулачных і кандытарскіх прысмакаў. Акрамя гэтага, ёсць цэх па засолцы і вэнджанні рыбы. У смажаным выглядзе кілька, мойва і сельдзец выглядаюць вельмі апетытна.

Нэлі ЗІГУЛЯ. zigulya@zviazda.by

Каментарый да тэмы:

Людміла ВАСІЛЕНКА, начальнік аддзела эканомікі Глускага райвыканкама:

— Райспажыўтаварыства — адна з нашых бюджэтаўтваральных арганізацый. Цэх замарожвання дае магчымасць зарабляць валюту. Удзельная вага яго прадукцыі ў агульным аб'ёме экспарту раёна складае 20%. Прадпрыемства працуе ў поўную сілу. На яго ўзбраенні сучаснае абсталяванне. Нават аўталаўкі, усе да адной, абсталяваны халадзільнікамі.